Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1·50.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo.. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII. V Ljubljani, v četrtek, dne 3. maja 1934. Štev. 50.

V jadranskem tednu

Srečna in dobra misel Jadranske straže je bila, da priredi propagandni teden za naše morje. Po zemljepisnem položaju smo sicer Slovenci pomorski narod, saj ne meri zračna črta od Trsta do Karavank niti 100 kilometrov. Toda že davno smo izgubili svoj odnos do morja in vse, kar je bilo v zvezi z morjem, je bilo nam tako tuje, kakor da bi bilo daleč kje v deveti deželi. Če smo sploh mislili na morje, potem nam je bilo morje zanimivo le s perspektive turista, čisto pa smo pozabili na glavno prednost morja, da odpira namreč morje vrata v širni svet, da je s svojo svobodno trgovino vir blagostanja. Od nekdaj je bilo zato bogastvo doma pri pomorskih narodih in če smo mi kljub svoji obmorski legi ostali reven narod, potem je to samo dokaz, kako zelo smo izgubili svoj odnošaj do morja.

Zato je za nas propaganda za morje potrebna, zato bi moral biti jadranski teden naša stalna letna prireditev. Ne seveda v tem namenu, da mislimo le na naravne lepote Jadrana, da sanjamo o srečnih dnevih v jadranskih kopališčih, temveč da se začnemo že enkrat zavedati, da smo po zemljepisni legi pomorski narod in da imamo zato vse možnosti za izkoriščanje dobrin morja. Skratka: gospodarska stran jadranskega vprašanja mora postati za nas najvažnejša.

Pred vojno so začeli nekateri dalekovidni tržaški politiki na to opozarjati in ustanovljene so bile tudi prve gospodarske institucije, da bi mogli že enkrat pričeti izkoriščati prednosti svoje zemljepisne lege ob morju. V kratkem času so bili doseženi v tem pogledu velikanski uspehi in največje slovenske veletrgovine so bile tedaj v Trstu, ki je bil že na tem, da postane gospodarsko središče Slovencev. Svetovna vojna je ta lepi razvoj čisto ustavila in prinesla nam Slovencem še to nesrečo, da nas je čisto potisnila od morja. Tik pred nosom imamo morje, a dostop do morja nam je zaprt na celi črti. Je to največja nesreča, ki more zadeti maloštevilen narod ob morju.

Zato pa se ob tej konstataciji poraja sama od sebe ena misel, da moramo najti zvezo do morja. Zveza Slovenije z morjem je zato temeljno vprašanje vsega našega odnosa do morja, je pa zato tudi centralno vprašanje vse naše propagande za morje. Kaj nam pomagajo vse lepe besede o morju, kaj vse navduševanje za morje, če pa nimamo nobene zveze do morja.

Ne sme in ne more biti naš cilj, da gledamo na jadranski problem le kot turisti, ki nosijo v pomorska kopališča svoj prihranjeni denar! Za nas mora biti morje pot v svet, podlaga vse naše trgovine in s tem vir blagostanja, kakor je za vse pomorske narode. Nehati se mora že enkrat to velikansko zapravljanje narodnega premoženja, da spravljamo blago le do morja in nato prepuščamo tujim narodom, da imajo glavni dobiček od prodaje našega blaga dejanskemu potrošniku. Nehati se pa mora tudi ono drugo veliko zapravljanje narodnega premoženja, da nam tuji narodi pripeljejo blago do morja in da jim plačujemo bogato plačilo za njih posredovanje blaga od tujega producenta.

Je to seveda velik cilj, ki ga ni mogoče uresničiti kar čez noč, še manj pa brez velikih naporov in jeklenega sodelovanja vseh naših sil. A ta cilj nas vodi k blagostanju in vsak napor v tej smeri se mora tako bogato obrestovati, kakor ne en drug napor.

Prvi pogoj, da pridemo do tega velikega in rentabilnega cilja pa je, da imamo zvezo z morjem. Zato je in ostane naše prva zahteva: zveza Slovenije z morjem. Zato je nujno in potrebno, da bo vsa Slovenija vedno in vedno ponavljala to zahtevo, dokler ne bo uresničena. Zveza Slovenije z morjem je naša najvišja zahteva, ker je od nje odvisno blagostanje našega naroda.

Odgovor „Narodnemu blagostanju"

Ali je res stanje slovenskega gospodarstva dobro?

Da začnemo kar iz začetka. Proti poročilu predsednika Zbornice Ivana Jelačina o stanju slovenskega gospodarstva na zadnji plenarni zbornični seji je nastopilo beograjsko »Narodno blagostanje«, češ da je bilo to poročilo preveč pesimistično in da je stanje slovenskega gospodarstva ipak boljše. Pri tem je v svojo podkrepitev navedlo tri trditve: 1. V Sloveniji so nastale nove tekstilne tvornice, 2. v premogovni industriji se je zboljšalo stanje le v Sloveniji in 3. najbolj je narasla zaposlitev delavstva v Sloveniji. Nadalje je še »N. B.« navedlo, da izkazujejo največji dvig samo one industrije, ki so relativno v Dravski banovini najmočnejše, to je premogovna, tekstilna, kovinska in lesna. Na te trditve »N. B.« smo odgovorili v dveh člankih in dokazali s številkami, da trditve »N. B.« ne drže. Kljub temu pa »N. B.« v svoji zadnji številki te svoje trditve vzdržuje, ne da bi navedlo le en nov argument. Prisiljeni smo zato, da še enkrat odgovorimo le na stare trditve »Nar. blagostanja«. Da pa se debata ne zavleče v brezkončnost, ko povest o jarovi kači, odgovarjamo »N. B.« od točke za točko, da se v celoti vidi, kako neutemeljeno je stališče »N. B.«.

Predno pa pridemo na podrobnosti, moramo omeniti nekaj splošnih dejstev.

Poročila naše Zbornice, zlasti pa predsedstvena, so vedno tako premišljena in preudarjena, da veljajo v vsej slovenski javnosti kot argument, ki drži. Če je bila torej slika o stanju gospodarstva Dravske banovine pesimistična, potem je vsakdo znal in vedel, da mora biti stanje še malo težje, ker je pač Zbornica svoje poročilo omilila, kolikor je to bilo z ozirom na objektivnost poročila sploh mogoče. Če kdo kljub temu nastopa proti temu poročilu, potem mora imeti pač tako tehtne argumente, da proti njim sploh ne more biti ugovora. Takšnih argumentov pa »Narodno blagostanje« ni imelo, temveč je s pavšalnimi trditvami o stanju v treh panogah gospodarstva sklepalo kar na vse gospodarstvo. Toda kljub vsej pomembnosti tekstilne in premogovne industrije, ti industriji še dolgo nista edino odločujoči za stanje gospodarstva v Dravski banovini. So tu še druge panoge gospodarstva, ki so važnejše in pomembnejše in ki jih mora vsakdo upoštevati, če hoče objektivno govoriti o slovenskih gospodarskih razmerah.

Predsednik Zbornice **za trgovino, obrt in industrijo** seveda ni mogel napraviti te napake, kakor jo je napravilo »Narodno blagostanje«, da bi zaradi konjunkturnega razvoja tekstilne industrije kratkomalo označil stanje slovenskega gospodarstva za dobro. Kajti predsednik Zbornice je moral misliti v svojem poročilu na vse gospodarstvo Dravske banovine, na vso trgovino, na ves obrt in na vso industrijo in šele na podlagi stanja vseh teh panog gospodarstva izreči svojo sodbo.

Če pa je bil predsednik Zbornice tako objektiven, potem je moral konstatirati, da je bilo samo v l. 1933. **odjavljenih 2666 trgovinskih in obrtniških obratov več kakor pa prijavljenih**, potem je moral konstatirati, da je trgovina nazadovala na vsej črti in prav tako tudi obrt, da je nekdaj tako cvetoče **denarništvo** v popolnem zastoju, da se tudi nekatere industrije komaj še bore za obstoj. Saj ni dolgo od tega, ko je bil ves slovenski tisk poln protestov, ker so bile **Strojne tovarne in livarne** na tem, da odpuste tudi zadnje delavce. Saj ni še pozabljeno lansko leto, ko je vsa Slovenija zbirala denar in sredstva, da vsaj deloma omili **bedo**, ki se je **naselila v delavskih revirjih**, ker je premogovna produkcija Slovenije tako katastrofalno nazadovala. Ni pa tudi mogel predsednik Zbornice prezreti obupnega stanja, v katerega je zašla lesna industrija, ko je dobila Slovenija samo v l. 1932. **170 milijonov Din manj** za les ko v l. 1929. In v l. 1933. se položaj ni prav nič zboljšal, kajti čeprav smo izvozili v l. 1933. več lesa, ko v letu 1932., pa smo vsled ponovnega padca cen dobili **za 27·1 milijonov lir** manj za svoj les ko v l. 1932. Pri vsem tem nazadovanju gospodarstva na vsej črti, pa so javne dajatve prav tako narasle na vsej črti, da so morali ljudje posegati po svojih zadnjih rezervah.

A vsa ta dejstva naj predsednik Zbornice prezre in vzklikne v lahkotni lahkomišljenosti z »Narodnim blagostanjem«: Pa hvala Bogu, le ni tako hudo! Toda, žal je tako hudo in še hujše in znak skrajne neobjektivnosti bi bilo, če bi postopal tako predsednik Zbornice. Ko pa je ta pogumno pogledal resnici v oči, pa je tudi dejal, da puške vseeno ni vreči v koruzo, da se je treba boriti naprej za zboljšanje gospodarskega stanja in da je treba kljub vsemu **ohraniti optimizem.** Ali je »Narodno blagostanje« te odstavke iz predsednikovega poročila prezrlo?

Celotno sliko vsega gospodarstva je imel pred očmi predsednik Zbornice, samo eno panogo pa »Narodno blagostanje«. Ali je potem čudno, če je zaključek »N. B.« napačen? Ali pa je takšen zaključek na podlagi stanja samo ene panoge še resen? Saj to je isto, kakor če bi kdo dejal, da se je zaradi par novih tednikov in revij, večinoma neplačanih, stanje v grafični stroki zboljšalo, pa čeprav kaže statistika, da se je število brezposelnega grafičnega delavstva povečalo!

»Narodno blagostanje« pa je zakrivilo še težjo napako, da namreč niti njegove poljubno zbrane trditve ne drže.

Je sicer res, da je bilo ustanovljenih v Dravski banovini več novih tekstilnih tvornic in da je zato število tu zaposlenega delavstva naraslo. To je res in tega niti ne tajimo! Ali pa mar niso tekstilne tvornice narasle tudi drugod? Ali mar nimamo že v Ljubljani prodajalne tekstilnih tvornic iz Leskovca in drugod. Ali je mar »Nar. blag.« nepoznano, kako težko konkurenco povzroča naši oblačilni stroki »Tivar«! Ne glede na dostikrat mizerne plače tekstilnih delavcev tudi razvoj tekstilne stroke ni za Slovenijo tako pomemben, da bi bil le delen ekvivalent za vse nazadovanje na drugih poljih.

In drugi argument, ki pa je argument le proti »N. B.« samemu! To je stanje premogovne industr. v Sloveniji. Od 2,086.000 ton v l. 1929. je padla produkcija premoga na 1,101.000 v l. 1933! To je za 47%, dočim je v vsej ostali državi nazadovala le za 14%! Naravnost divota je, kako bi »N. B.« hotelo to dejstvo izpodbiti! Kako je nazadovalo v 3 letih, nas ne briga, nas briga le to, da je v januarju napredovalo! Žalibog pa ne more tako komodnega stališča zavzeti v tej stvari najbolj zainteresirani rudar, ki mora konstatirati, da je kljub zboljšanju, o katerem pridiga »N. B.«, delal v januarju le vsak drugi delovni dan in da mu večje zaposlitve niso omogočili niti vsi odpusti delavcev in ne vse znižanje plač. Da pa bo »N. B.« potolaženo, je statistika za premogovno industrijo takoj za februar konstatirala nazadovanje proizvodnje od 133.938 ton na 104.166 ton. Tako se je drugi argument »Narodnega blagostanja« sesul žalostno v prah in pepel.

Popolnoma isto pa se je zgodilo tudi s tretjim argumentom, to je s številom zaposlenih zavarovanih delavcev. Že v prejšnjem svojem odgovoru smo navedli številke SUZOR-a in OUZD-a in dokazali, da je padlo število zavarovanih delavcev pri SUZOR-u za 13·5%, pri OUZD, to je v Sloveniji pa za 22·3%. Zopet vzklika »N. B.«, da ga to ne briga, ker to se je zgodilo v zadnjih treh letih, ono pa govori le za zadnje mesece. Pa tudi s tem izgovorom nima sreče, ker baš zadnje poročilo SUZOR-a ga demantira, ko pravi, da je število zavarovanega delavstva najbolj naraslo v Savski in Drinski banovini. Kakor rečeno: tudi ta argument se je sesul v prah in pepel.

Ali naj še pokažemo vso praznoto postranskih argumentov »N. B.«, ko hoče dokazati zboljšanje slov. gospodarstva z ozirom na les. Ves izvoz lesa v Italijo se je sploh ustavil, mi pa naj debatiramo, če se je stanje za naš les zboljšalo ali ne! Saj bi bila takšna debata naravnost norčevanje iz lesnih interesentov!

V debati pa je zašlo »Narodno blagostanje« še na drugo silno opolzko pot, da je načelo vprašanje plačevanja tributa. Debato o tem vprašanju pa začnemo v prihodnji številki in prepričani smo, da bo še »N. B.« žal, da je načelo to debato!

Tudi proti Bat'i je uspeh mogoč

Pred kratkim smo poročali, da je Baťa zmagal, ker so naši čevljarji postali malodušni in obupali, da bi mogli kaj doseči proti Baťi. Kakor pa sedaj poroča »Politika«, je tudi proti Baťi uspeh mogoč, če so namreč čevljarji solidarni in če delajo po istem načinu ko Baťa. Da je to res, so dokazali čevljarji v Novem Vrbasu v Vojvodini.

Bivši Baťin poslovodja Adam Jakob je lani v septembru ustanovil skupno z desetimi čevljarji v Novem Vrbasu **čevljarsko zadrugo,** ki je že v kratkem času pokazala neverjeten uspeh. Adam Jakob pravi, da je dosegel ta usph samo zaradi tega, ker **je uvedel v zadrugo Baťin sistem.** Kakor Baťa tako kalkulira tudi zadruga, na isti način vodi zadruga tudi svojo upravo, sirovine pa nakupuje samo na debelo. Vse kakor Baťa. Zadruga pa ima močno podporo tudi v prebivalstvu, ki ne kupuje več čevljev pri Baťi, temveč pri domači zadrugi. Naročil ima zadruga toliko, da morajo njeni člani dostikrat delati do 11 ponoči. V izložbi zadruge so razstavljeni čevlji, ki so čisto enaki Baťinim in ki imajo tudi iste cene. Tako se vidijo na izdelkih zadruge cene: 39, 49, 69, 89, 129 Din itd. Seveda dela zadruga tudi s strojem. Domači čevljarji, ki niso člani zadruge, sicer z delom in konkurenco zadruge niso zadovoljni, toda Adam Jakob pravi, da more vsak domači čevljar vsak hip vstopiti v zadrugo in uživati njene dobrote. In menda res ne preostane domačim čevljarjem nič drugega, ko da vstopijo v zadrugo.

Morda bi mogli na podoben način poizkusiti svojo srečo tudi naši čevljarji in s složnim delom doseči to, kar posamezniki ne zmorejo, da bi namreč mogli konkurirati z Baťom.

Kako se v Sarajevu preganja šušmarstvo

Zagrebški »Obrtnički vjesnik« poroča:

Združenju obrtnikov v Sarajevu se je posrečilo dobiti od banske uprave in policije dovoljenje, da izdaja legitimacije, ki služijo pri pobijanju šušmarstva. Član združenja, ki dobi takšno legitimacijo, zahteva od policijske uprave asistenco stražnika, kakor hitro izve za kakšen primer šušmarstva. V spremstvu stražnika in še dveh drugih obrtnikov ugotovi v posebnem zapisniku dejanski stan, ki ga predloži nato obenem s prijavo o izvrševanju obrta brez obrtnega lista obrtni oblasti. Obrtna oblast izreče nato brez zaslišanja ovadenega kazen. S tem se kazensko postopanje skrajša za 1 do 2 meseca in združenje upa, da bo na ta način mogoče popolnoma odpraviti šušmarstvo.

Izvoz lesa naše prvo vprašanje

Vse naše gospodarstvo je odvisno od dobre in hitre rešitve lesnega izvoza

V petek, dne 4. maja bo v prostorih Zveze industrijcev važna seja odseka za lesno industrijo. Na tej seji se bo razpravljalo predvsem z ozirom na novi položaj, ki je nastal vsled velikega povišanja italijanske carine na les. Nadalje se bo na tej seji razpravljalo o sklepih, ki so bili storjeni na konferenci lesnih organizacij v dneh od 28. do 30. aprila v Zagrebu in katere konference se je udeležil tudi novi minister za gozdove in rudnike dr. **Ulmanski**. Obenem pa se sklenejo na tej seji potrebne direktive za sejo zastopnikov **štirih držav, ki so podpisale tržaški protokol** in ki bo dne 6. maja v Beogradu, nato pa v Rimu. V zvezi s tem je treba tudi rešiti vprašanje naše enotne **lesne izvozne organizacije**, ker so se v tem važnem vprašanju pojavila tudi deljena mnenja. Končno bo pa treba rešiti tudi vprašanje zastopstva naše domače lesne industrije na teh mednarodnih sestankih, ker bi bila usodepolna napaka, če ne bi bilo naše slovensko lesno gospodarstvo na teh sejah primerno zastopano.

Na dnevnem redu so torej samo vprašanja, ki so izredne važnosti ne le za slovensko lesno gospodarstvo, temveč tudi za vse slovensko gospodarstvo, ker je pač les eno glavnih bogastev Slovenije in v današnjih časih še prav posebno pomembno. Zato je vsa Slovenija interesirana na tem, da se vprašanje našega lesnega izvoza pravilno reši, ker tu ne gre za procvit ali profit le nekaterih velikih lesnih družb, temveč za gospodarsko panogo, od katere živi pretežna večina vsega prebivalstva Dravske banovine. 140.000 kmetskih gospodarstev, ki so direktno zainteresirana na lesnem izvozu, daje že naprej vsem sklepom petkove seje tako močan poudarek, da morajo biti ti sklepi uvaževani tudi na odločilnem mestu.

Vprašanje lesnega izvoza v Italijo je zato vprašanje, ki zanima vso Dravsko banovino. In s to legitimacijo naj tudi nastopijo na skupni seji zastopniki slovenske lesne industrije in trgovine. Že itak je položaj kmetovalca v Dravski banovini nad vse težaven, več ko obupen more postati, če bi mu bil vzet še zaslužek od lesa. Celi okraji bi bili v tem primeru v takšni revščini, da ne bi imeli dovolj niti za obstanek.

Po dosedanjih izkušnjah moremo žal konstatirati, da se na odločilnih mestih dostikrat premalo upošteva pomen lesnega izvoza za gospodarski razvoj naše banovine. To se je zlasti opazilo pri pogajanjih glede ustanovitve enotne lesne izvozne organizacije za vso državo. Naši lesni interesenti so bili vedno za ustanovitev te organizacije in so tudi vse storili, kar je bilo v njih moči, da se ta organizacija čim preje izvrši. Jasno pa je, da v tej organizaciji morajo biti njih življenjske pravice varovane in da se morajo zavarovati proti morebitni majorizaciji na škodo njih življenjskih interesov. Zato mora nova organizacija upoštevati posebne pokrajinske interese in zato je nujno, da sloni na regionalnem sistemu. Izvozni kontingenti naj se vsaki pokrajini določijo na podlagi izvoženih lesnih količin, ker vsak drug način vodi nujno h samovoljnostim in s tem h krivičnosti.

Moramo zato vztrajati na tem, da se predlogi slovenskih lesnih organizacij v novi lesni izvozni vsedržavni centralni organizaciji upoštevajo, ne pa da se omalovažujejo ali celo prezirajo. Kajti pravilno more biti rešeno vprašanje organizacije naše lesne panoge le, če je dobro rešeno za vse pokrajine. Vsaka le delno pravilna rešitev ni sploh nobena rešitev, ker s tako delno rešitvijo bi bilo dejansko ubito lesno gospodarstvo neupoštevane pokrajine.

Zato ponavljamo: Vprašanje lesnega izvoza in vsedržavne lesne izvozne organizacije mora biti rešeno, ker je to obstojno vprašanje za prebivalstvo naše banovine. Ravno iz tega razloga pa mora biti tudi rešeno na način, ki računa s posebnimi razmerami v vsaki banovini in ki s tem omogoča, da se lesno gospodarstvo razvije v vsej državi tako, da bo vsemu prebivalstvu donašalo dobiček in zaslužek.

Lep napredek naše socialne institucije

Občni zbor Trgovskega bolniškega in podpornega društva

V petek zvečer je bil občni zbor Trgovskega bolniškega in podpornega društva. Udeležba na občnem zboru je bila naravnost rekordna, da je bila velika dvorana Trgovskega doma kar pretesna. Tako veliko zanimanje je vladalo za občni zbor, ker so bile vložene tri kandidatne liste in so predlagatelji vsake liste razvili med svojimi pristaši živahno agitacijo.

Občni zbor je otvoril in spretno vodil predsednik **Peter Klinar**, ki je podal tudi obširno poslovno poročilo, ki kaže na vsej črti lep napredek te naše najstarejše socialne institucije.

S priključitvijo društva SUZOR-u je bilo članstvo prikrajšano na ugodnostih pri zdravljenju, zlasti je izgubilo pravico zdravljenja v II. razredu bolnišnice. Zato je uvedlo društvo višje zavarovanje, kar se je nad vse obneslo. Višjih zavarovancev je bilo v l. 1930. 2968, v l. 1931. 3106, v letu 1932. 3210 in v l. 1933. 3359, do konca marca 1934 pa že 3638. Vseh članov je 6674 ter je torej več ko polovica prostovoljno sprejela višje zavarovanje. Prispevke plačujejo člani zelo redno in so znašali v zadnjih štirih letih skupno 3,318.000 Din. Zaostankov je le 58.000 Din. S pohvalo omenja poročilo, **da so mnogi šefi prevzeli za svoje nameščence plačevanje prispevkov.** Mesečni prispevek je bil lani povišan od 20 na 30 Din, da se plača dolg zaradi sanatorija in krije posmrtnina, ki znaša v vsakem primeru 2000 Din. Bolezenske dajatve društva so znašale v preteklem letu skoraj 700.000 Din. Upravni stroški so znašali brez četrtinskega prispevka blagajne 88.229 Din. Vsled velikega razvoja društva so postali društveni prostori v Trg. domu pretesni in se je društvo preselilo v palačo Pokojninskega zavoda, kjer plačuje za 10 sob 3000 Din mesečne najemnine.

Društvu se žal vsled odpora »Merkurja« ni posrečilo doseči teritorialno razmejitev članstva med zasebna društva soc. zavarovanja.

Koncem svojega poročila je omenil predsednik, da praznuje društvo v kratkem stoletnico, da je vladala vedno vzorna soglasnost med društvom in bolniško blagajno, ki ji že peto leto načeluje dr. **Pless**. Njemu in Zbornici izreka za vedno izkazano naklonjenost vso zahvalo.

Predsednik je nato poročal še o **Šlajmerjevem domu.** V nepremičnine je bilo doslej investirano 3·85, v inventar 1·5 in v l. 1933. še 0·1 milijonov Din. Dohodki sanatorija so se povečali od 0·16 v l. 1932. na 0·5 v prvih 9 mesecih l. 1933. Razveseljivo je, da stalno narašča število zasebnikov, ki iščejo pomoči v Šlajmerjevem domu. Pasiva doma so se zmanjšala v letu 1933. za polovico. — Pri debati o poročilu Šlajmerjevega doma se je govorilo tudi o povečanju doma, toda ta predlog je padel, ker je bila večina zborovalcev za to, da se plača najprej stari dolg.

Po odobritvi poročil se je prešlo na volitve, za katere je vladalo največje zanimanje. Volilo se je z listki, skrutinatorja pa sta bila gg. **Smersu in Pleško.**

Vložene so bile tri liste: **nacionalna lista**, ki sta jo predlagala Zveza bančnih in industrijskih nameščencev ter Zveza društev zasebnih nameščencev in katere nosilec je bil predsednik **Peter Klinar.**

Druga lista je bila lista **Združenih krščanskih nameščencev,** katere nosilec je bil g. Kremžar. Tej listi se je pridružil socialistični Savez priv. nam. Jugoslavije.

Tretjo listo je predlagal v imenu »Disopa« g. B. **Kristan** in nosilec te liste je bil g. Kuster.

Ob pol dveh ponoči je skrutinator gospod **Pleško** prebral rezultat volitev. Lista gospoda **Klinarja** je dobila 359 glasov in 10 odbornikov ter 5 nadzornikov.

Lista g. **Kremžarja** je dobila 199 glasov in 5 odbornikov ter 3 nadzornike, lista g. Kustra pa 29 glasov in 1 odbornika.

Adria prašek je boljši

Več brezposelnih v grafični stroki

Ne samo zaradi gospodarske stiske, temveč predvsem vsled nelojalne konkurence preživlja grafična stroka v Sloveniji občutno stisko. Zlasti pa škodujejo grafičnemu obrtu preštevilne državne tiskarne, od katerih so nekatere celo po kaznilnicah. Že zaradi ugleda države bi bilo treba te tiskarne takoj odpraviti, ker se v vseh kulturnih državah smatra delo, ki ga opravljajo kaznenci, kot nedovoljen **dumping.**

Težko stanje grafičnega obrta v Sloveniji se vidi tudi iz poročila ljubljanske podružnice Zveze grafičnih delavcev Jugoslavije. Število članstva kvalificiranih delavcev je **padlo od 497 v l. 1932. na 478 v l. 1933.** Skupno število delavstva se je zmanjšalo **od 980 na 862.** Zlasti je padlo število ženskega delavstva, in sicer od 192 na 162, v knjigoveznicah pa od 134 na 72. Vsled raznih premestitev je število ročnih stavcev in strojnikov nekoliko večje. **Število brezposelnih je naraslo od 142 v začetku leta na 212 v septembru.** Dohodki podružnice so se vsled povečane članarine zvišali od 2·3 na 2·5 milijonov Din. Brezposelne podpore so znašale 0·66, invalidnine 0·55 in bolniške podpore 0·089 milijonov Din.

Ker so v ljubljanski podružnici organizirani skoraj brez izjeme vsi grafični delavci, je njeno stanje tudi verna slika stanja grafičnega obrta v Sloveniji. Zato je treba zopet naglasiti nujno potrebo, da se omeji delo v državnih tiskarnah. Ta dumping je pač popolnoma nepotreben!

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom
Telefon St. 26-66 Cenik na razpolago!

Ponudbe in povpraševanja

Švicarska tvrdka išče zastopnika. Večje švicarsko podjetje, ki se bavi z izdelovanjem stikalnih električnih naprav (Schaltapparaturen, Zeit- und Sperrschalter, Fernschalter, Schaltuhren, Temperaturschalter, Thermostate, Relais etc.), išče sposobnega zastopnika za Jugoslavijo. V poštev prihajajo samo tvrdke, ki so v stroki že vpeljane in razpolagajo s potrebnimi sredstvi za izvršitev večjih naročil. — Interesenti naj se obrnejo na Švicarski konzulat v Zagrebu, Draškovićeva 30.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 2. maja objavlja med drugim: Izpremembe v uredbi o samostalni upravi drž. monopolov — Uredbo o izpremembah uredbe o samostalni upravi državnih monopolov — Odločbi o predaji prostih deviz od izvoza v Anglijo in Španijo Narodni banki — Razpis novih občinskih volitev v občini Jurovski dol — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Opozorilo pred goljufom

Nemški državljan W. E. A. Lamberty, ki se je predstavljal kot zastopnik tvrdke »The Novelty Co.« ali »Fimex Cie.«, s sedežem v Valkenburgu (Holandija), je skušal s pomočjo lažnivih anons stopiti v zvezo tudi z jugoslovanskimi trgovci. Da bi zavaroval holandske trgovce pred nadaljnimi prevarami, je upravnik policije v Amsterdamu opozoril na to osebo po ondotnih časopisih vse holandske trgovce. Opozarjamo zato tudi naše trgovce in druge interesente, naj z imenovanim ne sklepajo nikakih poslov.

Po svetu

Zasedanje Gospodarskega sveta Male antante se je pričelo v torek v Bukarešti. Zasedanje je otvoril zunanji minister Titulescu, nakar je govoril jugoslovanski delegat Todorović. V imenu češkoslovaške delegacije je govoril predsednik delegacije Standler.

Zunanji ministri balkanskih držav se sestanejo začetkom tega meseca v Ženevi.

Prihodnji sestanek Male antante bo koncem maja ali začetkom junija v Bukarešti, kakor je izjavil Titulescu po svojem povratku iz Pariza.

Barthou se je vrnil v Pariz. Po svojem povratku je izjavil novinarjem, da je sedaj položaj med Francijo in Poljsko razčiščen, da ne morejo nobene intrige razdvojiti obeh narodov.

Uspeh Barthoujevega potovanja je, da je četvorni pakt pokopan, in da ne bo ne Francija ne ena njenih zaveznic začela na lastno roko kakšno diplomatsko akcijo.

Pri nadomestnih parlamentarnih volitvah v Nantesu je propadel voditelj združenega levičarskega bloka Bergery proti desničarskemu kandidatu Sarretu. Propadel je sicer s samo 300 glasovi manjšine, vendar pa je poraz tem bolj občutljiv, ker je bil doslej ta okraj vedno trdno v rokah levice. Zato smatrajo zmago desničarskega kandidata kot velik uspeh Doumergueove vlade in kot dokaz, da bo pri prihodnjih parlamentarnih volitvah levica poražena.

Krvave prvomajniške izgrede so izzvali komunisti v Parizu. Pred Delavskim domom so zgradili barikade in je trajala med policijo in komunisti za posest barikad več ur ostra bitka. Končno so komunisti barikade zažgali in se udali. V drugih mestih Francije je potekel prvi maj več ali manj mirno.

Avstrijski parlament se je sestal v ponedeljek zopet k seji in z vsemi glasovi krščanskih socialcev, hajmverovcev in Landbunda ter proti glasovom Vsenemcev sprejel novo stanovsko in avtoritarno ustavo.

Po novi avstrijski ustavi so zelo razširjene pravice predsednika države in vlade, ki sme v obliki naredb izdajati tudi sama zakone. Parlament nima več pravice izreči vladi nezaupnico. V političnih zadevah izreka svoje mnenje od zveznega predsednika imenovani državni svet, v kulturnih in gospodarskih pa posebni sveti, v katere volijo svoje zastopnike deloma razne organizacije, deloma pa jih imenuje vlada. Po novi ustavi ni Avstrija več republika.

Ena najdaljših sej je bila gotovo ponedeljkova seja avstrijskega parlamenta, kajti po besedah predsednika parlamenta Rameka se je ta seja začela dne 4. marca 1933, končala pa 30. aprila 1934. Trajala je torej nad eno leto.

Novo avstrijsko ustavo je sprejel okrnjeni parlament, ker so bili vsi mandati socialno demokratičnih poslancev razveljavljeni.

Novi italijanski parlament je otvoril italijanski kralj s prestolnim govorom, v katerem je uvodno z velikim priznanjem govoril o uspehih fašističnega režima. Italija je za mir in za mirno sožitje z vsemi narodi, zlasti s sosedi! Mladino je treba vzgojiti tudi v vojaškem duhu. Svojo vojno pripravljenost bo Italija še zvišala. Končno je izjavil kralj, da ostane Italija zvesta zlati veljavi.

Italijanski prometni minister admiral Ciano je odstopil, ker je bil imenovan za predsednika novega italijanskega parlamenta.

Novo špansko vlado je sestavil Samper. Ker so pa v njej skoraj vsi bivši ministri Lerrouxove vlade, pišejo listi, da je Samper sestavil novo Lerrouxovo vlado. Levičarji so vsled nove vlade sredine zelo razočarani.

Angleška vlada je sporočila ameriški vladi, da z ozirom na japonske poizkuse uvedbe varuštva nad Kitajsko odločno vztraja na tem, da se spoštuje dogovor devetih sil o nedotakljivosti kitajske suverenosti.

Med Poljsko in Češkoslovaško so se začela pogajanja za likvidacijo sedanjega spora.

Vse srednje-ameriške države ter Argentina in Bolivija so podpisale protivojni pakt.

Evropski komunistični generalni štab je aretirala policija v Bruslju, ko se je pripravljal, da da zadnja navodila za prvomajniške izgrede. V štabu sta bila tudi dva Jugoslovana.

Denarstvo

Bančni svet v Rumuniji

V svrho reorganizacije rumunskega denarništva je vlada ustanovila bančni svet, ki obstoji iz zastopnikov gospodarskih ministrstev, Narodne banke, trgovinskih in gospodarskih zbornic ter zastopnikov bank. Naloga bančnega sveta je v prvi vrsti podeljevanje koncesij za nove denarne bančne zavode ter nadzorovanje poslovanja bank, da bi dobili vlagatelji zopet zaupanje do denarnih zavodov.

Adria prašek je boljši

Trgovinski minister je izdal novo uredbo o drž. hipotekarni banki, s katero se v glavnem znižajo prejemki upravnih in nadzornih svetnikov.

Po letnem poročilu Ljudske posojilnice v Celju za l. 1933. so hranilne vloge nazadovale za 7·4 na 85·5 milijonov Din, posojila pa za 8·6 na 67·2 milijonov. Ves čisti dobiček v višini 0·2 se pripiše rezervnemu skladu, ki naraste tako na 2·29 milijonov dinarjev. Lanska ugodna hmeljska letina je zelo zboljšala stanje zavoda.

Švicarska diskontna banka v Ženevi je zaprla svoje poslovne prostore. Za sanacijo banke je že dovolil zvezni svet 15 milijonov, kanton pa 5 milijonov šv. fr. Ker pa so sedaj v kantonu zmagali socialisti, so podporo kantona odpovedali, nakar jo je odpovedal še zvezni svet.

Vsled nameravane fuzije dunajskih velebank bo okoli 1000 bančnih nastavljencev postalo odveč. Tudi več industrijskih podjetij bo moralo vsled fuzije likvidirati. Računajo, da bo moralo deset dosedaj samostojnih podjetij ali likvidirati ali pa se s sorodnimi podjetji fuzionirati.

Proizvodnja zlata se je v Rusiji povečala v l. 1933. za 42·4%.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Šeleburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljena sta konkurza: trg. **Böhmerwalda** Henrika v Ljubljani, ker je bila razdeljena vsa masa ter trgovca **Pavlina** Franca, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

Za preizkušanje naknadno prijavljene terjatve v zadevi zapuščine po **Germuthu** Francu star. v Breznem se določa posebni narok na dan 14. maja ob 11. dop.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini **Ilića** Vekoslava, lastnika elektrotehničnega podjetja v Mariboru. Poravnalni sodnik dr. Kovča, poravnalni upravnik odvetnik dr. Kumbatovič. Narok za sklepanje poravnave dne 7. junija ob 10. dop. Rok za oglasitev do 2. junija.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini peka **Türha** Štefana v Rogaševcih. Poravnalni sodnik dr. Šumenjak, poravnalni upravitelj javni notar Jezovšek Vladimir. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Murski Soboti dne 7. junija ob 9. dop. Rok za oglasitev do 2. junija. Poravnalna kvota 60%.

Potrjeni sta poravnavi: trgovca **Pestotnika** Franceta v Ljubljani ter trgovke **Suppanz** Gisele, roj. Kühar, imetnice firme Vincenc Kühar v Mariboru.

Poravnalno postopanje v zadevi trgovca **Poljšaka** Antona v Ljubljani je končano.

Otvoritev zagrebškega pomladanskega velesejma

V soboto dopoldne je bila svečana otvoritev zagrebškega velesejma ob številni udeležbi zastopnikov raznih gospodarskih in kulturnih organizacij. Vlado sta zastopala ministra dr. **Demetrović** in minister dr. **Ulmanski**. V svojem otvoritvenem govoru je med drugim dejal trgovinski minister dr. Demetrović, da zlasti pozdravlja oni zdravi optimizem, ki so ga ohranili prireditelji velesejma tudi v sedanji gospodarski krizi. Opaža pa se že preobrat na boljše in to zlasti dokazuje dvig izvoza. Gledati pa bo na to, da se izvoz še bolj dvigne, ker le z izvozom je mogoče dvigniti kupno moč našega naroda. Kajti čim več prodamo, tem več moremo tudi kupiti. Nato je posebno toplo pozdravil zastopnike **Grčije**, ki so prišli k otvoritvi grške razstave na Zagrebškem zboru. Po otvoritvi so si vsi gosti ogledali velesejem, ki je sicer nekoliko manjši ko druga leta, a napravlja prav tako zelo dober vtis.

*

Letošnji zagrebški velesejem je prirejen v nekoliko manjšem okviru, ker je predvsem posvečen spomladanski in poletni sezoni. Kljub temu ožjemu okviru pa se je prirediteljem posrečilo, da sodeluje na razstavi skoraj ves gospodarski, sportni in kulturni Zagreb. Poseben uspeh velesejma je v tem, da je na njegovo iniciativo prirejen **teden znižanih cen**, pri katerem sodelujejo vsi zagrebški trgovci.

Posebno obeležje dajeta letošnjemu zagrebškemu zboru **razstava reklame in modna revija**. Razstava reklame zavzema ves veliki balkon velikega paviljona na Zagrebškem zboru in deloma še druge oddelke. (Kdaj že dobi ljubljanski velesejem podobno stavbo, kakor je glavna stavba na zagrebškem zboru!) Reklamna razstava obstoji v glavnem iz zbirke reklamnega strokovnjaka **Lacha** iz Gradca. Razstava je sicer pregledna, vendar pa bi bilo dobro, če bi se efekt reklame pokazal na bolj jasen način. Za hitre obiskovalce — in ti so vedno v večini — je skoraj reklamna razstava vsled preobilice materiala utrudljiva. Tudi nekateri slovenski reklamni izdelki so razstavljeni in so našim podjetnikom in tiskarnam v čast.

Kot del reklamne razstave je omeniti tudi **reklamni korzo**, ki so ga priredile nekatere zagrebške tvrdke. Posebno nekateri orjaški vozovi so napravili po Zagrebu pravo senzacijo.

Modna in reklamna revija vzbuja med obiskovalci posebno zanimanje in je velika razstavna dvorana ob vsaki reviji nabito polna.

Grška razstava daje jasen pregled grškega gospodarstva. Zlasti v keramiki, tobaku, konserviranju sadja in pridelkov je grška industrija na višku. Posebej treba omeniti grške preproge, ki po pravici slove po svoji kakovosti. Pa tudi v tekstilni stroki ter kovinski so razstavljeni lepi predmeti. Razstava dokazuje, da je še na široko odprta možnost večjega gospodarskega sodelovanja z Grčijo. Čas bi tudi bil, da bi že enkrat priredili mi turistično razstavo na Grškem.

Posebno veliko prostora je posvečeno **lesni razstavi**. Vse naše veliko lesno bogastvo se vidi na razstavi. Pohištvena stroka je tudi na zagrebški razstavi na višku, čeprav ne tako bogata, kakor na ljubljanskem velesejmu. Velika lesna podjetja, ko Šipad, pa bi mogla svoje oddelke prirediti bogateje in pregledneje.

Na razstavi **avtomobilov** vzbuja mnogo pozornosti naš **domači avtomobil »Triglav«**. Zanimanje pa bi bilo še mnogo večje, če bi se jasno videlo, da je avtomobil večinoma domač izdelek, in da je najcenejši.

Omeniti treba tudi krasno razstavo domačih preprog ter enako lepa ročna dela iz Dalmacije in Hrvatske.

Posebnost je razstava izumov, na kateri so zastopani tudi Slovenci. Vseh razstavljalcev je 464, od katerih je 156 tujcev. Od teh so zaradi grške razstave na prvem mestu Grki z 89 razstavljalci, nato slede Čehoslovaki s 26, Avstrijci z 18, Nemci s 13, Madjari s 5, Francozi s 3 in Angleži in Belgijci s po enim razstavljalcem. Od domačih razstavljalcev je 203 producentov, 105 pa trgovcev. Iz Savske banovine je razstavilo 169 proizvajalcev, iz Dravske banovine 9, drugi so iz ostalih banovin.

Zagrebški zbor dokazuje, da naše gospodarstvo kljub težkih časom ni izgubilo poguma, temveč da krepko in vztrajno dela za dvig našega gospodarstva. In v tem je veliki pomen zagrebškega velesejma in zato tudi zasluži vso podporo javnosti.

Restavracija „SLON“

odslej v novi upravi

Spodaj podpisani naznanjam, da sem z današnjim dnem prevzel staroznano, renomirano restavracijo pri „Slonu“. Stremel bom za tem, da zadovoljim vse cenjene goste z najboljšo kuhinjo, kakor tudi s pijačo. Postrežba bo v vsakem pogledu najtočnejša! — Priporoča se restavrater

JURIJ KRISCH

Svetovno gospodarstvo se popravilo — zunanja trgovina ostala na nizki točki

Berlinski zavod za proučavanje konjunkture je objavil svoje četrtletno poročilo o razvoju svetovnega gospodarstva. V svojem poročilu konstatira, da se je ob koncu leta oživljeno **svetovno gospodarstvo znova popravilo**. Industrijska proizvodnja na svetu je zopet dosegla dve tretjini obsega, ki ga je izgubila v jeseni. Cene za sirovine so se dvignile tako v valuti najvažnejših produkcijskih dežel ko tudi v zlatu, ter so nekoliko višje ko v začetku zime. Napredek bi bil pa večji, če bi nastalo zboljšanje tudi **v svetovni trgovini**. Ta pa je še **vedno na svoji najnižji točki**, na katero je padla pred enim letom. Važna gospodarska ozemlja, zlasti večina vseh držav z zlato veljavo, je neudeležena pri oživljenju gospodarstva. Pa tudi v večini drugih narodnih gospodarstev niso naravne sile za vzgon dovolj močne, da bi brez konjunkturno-političnih odredb javne roke mogle same povzročiti zboljšanje. Večji razvoj proizvodnje in prometa je zato odvisen od tega, da gospodarsko vodilne države — ko U. S. A. — nadaljujejo s svojo konjunkturno politiko in da upniške države olajšajo svetovno trgovino.

Vse sedanje zboljšanje v gospodarstvu se v glavnem **omejuje na domače trge**, dočim se je svetovna trgovina kljub večji potrebi po sirovinah le malo in samo trenutno zboljšala. Še vedno ovirajo svetovno trgovino avtarkična stremljenja v posameznih državah, razne devizne in druge ovire. Vsled tega je **izravnava med upniškimi in dolžniškimi državami otežkočena**. Na drugi strani pa se kaže zlasti v državah, ki so od izvoza odvisne, kakor v Angliji, nerazmerje med napredkom v domačem gospodarstvu in zastoju svetovne trgovine, kar mora nujno povzročiti zastoj tudi na domačem trgu.

Cene na domačem trgu se niso nikjer znižale primerno razvrednotenju valut in zato ostaja še nadalje nerazmerje med cenami držav s polno in onimi v državah z razvrednoteno valuto. Dolar je še vedno napram franku in funtu prenizek. S **stabilizacijo** bi se to nerazmerje samo sankcioniralo. Stabilizacija valut pa je tudi nemogoča, ker nima mnogo držav za njo potrebnih sredstev, poleg tega nasprotuje stabilna valuta ameriški indeksni valuti in končno bi povzročila tudi beg kapitala iz Evrope v Ameriko, če ne bi več visel Damoklejev meč nove devalvacije dolarja nad evropskim kapitalom.

Mesto s stabilizacijo bi se moglo omiliti nerazmerje med valutami in cenami z **devalvacijo previsoko ocenjenih valut**, kakor je na primer storila Češkoslovaška, ki je z devalvacijo čsl. krone dokazala, da ni devalvacija vedno zvezana tudi z opustitvijo zlate valute.

Zunanja trgovina

Izvoznice za pošiljke lesa

Po obvestilu kraljevske banske uprave v Ljubljani so potrebne do nadaljnjega za pošiljke lesa, namenjene za postaje v drugih banovinah, izvoznice za vse vrste lesa, torej tudi za obdelan les (plohe, trame, deske, letve, drva itd.).

Pri pošiljkah, ki so namenjene za inozemstvo, izvoznice niso potrebne (n. pr. pri pošiljkah namenjenih za izvoz po morju ter odpremljenih po železnici do Sušaka pristanišča).

Vprašanje uvoza sirovin v Nemčijo

Vsled večje industrijske proizvodnje potrebuje Nemčija vedno več sirovin. Ker pa Nemčiji primanjkuje deviz, je že napovedal dr. Schacht, da bo Nemčija morala uvoz sirovin omejiti. V zvezi s tem pišejo listi, da bo Nemčija skušala uvoz sirovin nadomestiti z umetnimi sredstvi, kakor so poizkušali med vojno. Tako bi pridobivali bencin iz premoga, kar se deloma tudi že dogaja, volno pa bi nadomestila umetna volna. Toda ta umetna nadomestila so le nadomestila za silo in vprašanje je, če potem ne bi kakovost nemških izdelkov trpela v tej meri, da ne bi bila na tujih trgih več konkurenčna.

*

Trgovinska pogodba z Nemčijo je bila podpisana. Nadalje sta podpisani konvenciji o tujskem prometu in o medsebojni pravni pomoči.

V tridnevni rok svobodne ležarine se smejo po pojasnilu fin. ministra šteti samo oni dnevi, ko carinarna dejansko posluje.

Število stavkujočih tekstilnih delavcev v Bombayu je naraslo že nad 100.000.

Proizvodnja premoga je v Avstriji nazadovala vsled vedno večje konkurence čsl. premoga, ki je postal zaradi devalvacije čsl. krone cenejši. Vsled tega je bilo v marcu odpuščenih v avstrijskih premogovnikih 922 rudarjev, v prvi polovici aprila 871 in sedaj zopet okoli 500 rudarjev.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten **domač izdelek**, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za V in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je razvil sistematično akcijo, da zainteresira tuje uvoznike za naše blago, zlasti uvoznike, ki še niso v trgovinskih stikih z našo državo ali pa so imeli le začasne stike. Odziv tujine na akcijo Zavoda je odličen in so bile že dosežene nove trgovinske zveze naših producentov s tujimi uvozniki. Da bi se čim bolje izkoristil naslovni material Zavoda in da se nudi tujim uvoznikom čim bolj uporaben ponudbeni material, poziva Zavod naše interesente, da mu pri sklicevanju na številke tujih povpraševanj, pošljejo tudi konkretne ponudbe, ki naj obsegajo te podatke: Točno označbo vrste blaga in embalažo po tržnih uzancah, razpoložljivo količino blaga, ceno, ki naj bo po možnosti kalkulirana ali cif uvozno pristanišče ali franko naša mejna postaja, plačilne pogoje in rok dobave. Obenem naj pošljejo tudi vzorce, če to zahteva ponudbeni predmet. Zavod bo že na podlagi te ponudbe sporočil interesentu, če ima njegova ponudba upanje na uspeh in bo v tem primeru spravil ponudnika v direktno zvezo s tujim uvoznikom. Pripominjamo pa, da Zavod ne prevzema nobenih jamstev za boniteto tujih tvrdk.

Les in lesni izdelki: 286 — Alexandrie, parketi, navadni in luksuzni; 287 — Candie, protje iz vrbe za pletarske izdelke; 288 — Oslo, zastopnik za hrastov les, zlasti za mizarske izdelke; 289 — Arnhem, zastopnik za hrastovino in orehov furnir.

Les in lesni proizvodi

311 — Berlin: 65.000 borovih železniških pragov 180×15/16×20/22;

312 — Jaffa: zastopnik za vse vrste gradbenega materiala;

313 — Auch (Francoska): zastopnik za izvoz lesa v južno Francijo;

314 — Catania: zastopnik za gradbeni les;

315 — Eupilio (Italija): hrastov in jesenov les; les, parjena in neparjena bukovina;

316 — Larciano (Italija): bukovi drogi 27×27, dolžine 1 m;

317 — London: lesene klopi za ladijske krove;

318 — Genova: agent za les;

319 — Milano: agent za frize in parkete.

Deželni pridelki in zdravilne rastline

320 — Auch (Francoska): zastopnik za žito in sadje za južno Francijo;

321 — Halle: opij;

322 — Hamburg: zastopnik za suhe češplje;

323 — Corcelles-Neuchâtel (Švica): suhi fižol;

324 — Dunaj: suhe češplje, večje vrste;

325 — Brno: zdravilne rastline.

Živalski proizvodi in ribe

326 — Dunaj: nasoljene sardele;

327 — Auch (Francoska): zastopnik za izvoz kož v južno Francijo;

328 — Brno: oprana in neoprana volna;

329 — Genève: oprana in neoprana volna;

330 — Praga: komisijonar za živino, meso in suho mesnato blago.

Rudarstvo

331 — Milan: zastopnik za železno, svinčeno in hromovo rudo;

332 — Oporto (Portugal): barijev sulfat.

Industrijski predmeti

333 — Hamburg: industrijsko zastopstvo za čezmorske dežele;

334 — Amsterdam: razni proizvodi, zlasti klobuki in čepice;

335 — Milano: ustrojena in predelana svinjska koža.

Razno

336 — Městec Králove (ČSR): rogoznica v večjih količinah.

Dobava-prodaja

Ljubljanska mestna elektrarna razpisuje nabavo električnega števca za visoko napetost. Natančnejši pogoji pri ravnateljstvu.

Občna državna bolnišnica v Ljubljani razpisuje v skrajšanem roku 3. licitacijo in sicer za nabavo mesa in slanine javno ustno in za mleko in mlečne izdelke pa ofertno licitacijo, ki bodo dne 12. maja ob 11. uri v pisarni upravnika občne drž. bolnišnice v Ljubljani.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. maja ponudbe o dobavi 50 m cevi za avtogeno varenje, 1200 kavčukastih obročkov in 1600 kavčukastih zagostk. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 7. maja ponudbe o dobavi 15 gumijastih cevi in 2000 kg čistega bencina.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 9. maja ponudbe o dobavi 1500 kg železa, 35 kg jekla, 12 varnostnih žabic, 10 kg solne kisline, 400 kg karbolineja, 150 kg mavca, 5 kg terpentina, 10 kg salmijakove soli, 10 kg zelene suhe barve, 800 kg vulkanskega olja, 50 kg prašnega olja, ca. 100 kosov hrastovega lesa, 10.000 krajnikov, ca. 1400 kg žičnikov, 20 kg kovanih žebljev in raznega elektroinstalacijskega materijala.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 11. maja ponudbe o dobavi 3 železnih injektorjev; do **17. maja** pa o dobavi 1000 kg strojnega olja, 200 kg petroleja, 100 kg olja za pod.

Dne 7. maja bo pri generalni direkciji drž. železnic v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 130.900 kg cilindričnega olja za mokro paro in 310.850 kg cilindričnega olja za pregreto paro. (Pogoji so na vpogled pri pomožni blagajni finančnega oddelka te direkcije.)

Dne 11. maja bo pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu licitacija za dobave 40.000 kg fižola, 40.000 kg riža, 40.000 kg testenin in 25.000 kg ječmena; dne 12. maja pa za dobavo 6000 letnih in 2000 zimskih maj. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 9. maja ponudbe za dobavo 5 komadov blank-usnja; do 23. maja pa za dobavo 100 kg kita.

Komanda pomorskega zrakoplovstva Divulje sprejema do 15. maja ponudbe o dobavi 50 žarnic; do 25. maja pa o dobavi 25 ročnih signalnih svetiljk in 50 rezervnih žarnic.

Dne 19. maja bo pri Upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija za dobavo in izdelavo telefonske naprave s 5 telefonskimi aparati.

Dne 7. maja bo pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu ustmena pogodba za dobavo 16.400 kg petroleja.

Dne 15. maja bo pri Komandi mornarice v Zemunu pismena licitacija za dobavo 10.000 m sukna, 2000 m polvolnene tkanine, 1000 m volnene tkanine in 500 odej. (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.)

Dne 14. maja bo pri Upravi državnih monopolov, oddelek za predelavo v Beogradu, ofertna licitacija za dobavo 1500 m³ desk.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 24. maja ponudbe o dobavi 15.600 kg železne pločevine; **do 27. maja** pa o dobavi kladiv.

Dne 14. maja bo pri Vojno-tehničnem zavodu v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 50 m³ lesa.

Dne 14. maja bo pri Komandi mornarice v Zemunu ofertna licitacija za dobavo raznih barv. (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.)

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 16. maja ponudbe o dobavi 500 m platna.

(Predmetni oglasi in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Adria prašek je boljši

Izšla je brošura »Takse na račune itd.«, ki vsebuje zakonski tekst z odgovarjajočim pravilnikom in druga pojasnila. Dobi se pri g. J. M. Ovadija, advokatu v Beogradu, Obilićev venac.

Vsled pomanjkanja kolkov po 50 par in 1 Din se smejo — po razglasu ljubljanske finančne direkcije — takse plačati pri pristojni davčni upravi tudi v gotovini, vendar pa mora biti na vsakem računu natisnjeno: »Taksa 0·50 oz. 1·— Din plačana v gotovini«, nakar pritisne davčna uprava na vsak račun potrdilo, da je taksa v gotovini res plačana. Ta olajšava pa velja le, če kolkov res ni mogoče dobiti.

Razno

Z velikanskimi slovesnostmi je prestolnica pokopala v nedeljo trupla 50 neznanih braniteljev Beograda v letu 1915. Slovesnosti se je udeležilo do 100.000 ljudi.

Letošnje glavne skupščine Sokola kraljevine Jugoslavije so se poleg drugih zastopnikov slovanskih sokolskih organizacij udeležili tudi zastopniki bolgarskega »Junaka«. Predsednik »Junakov« Lazov je govoril o potrebi sloge med vsemi Slovani.

Anton Turk, najstarejši ljubljanski knjigarnar in založnik, je nenadoma umrl v Ljubljani. Za popularizacijo slovenske knjige si je pridobil pokojni Turk nevenljivih zaslug. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Beograjska trgovinska zbornica se je preselila v svojo novo zgrajeno palačo, ki je veljala skupno s stavbiščem 7,500.000 dinarjev.

50 letnico je slovesno proslavila v ponedeljek zagrebška trgovska akademija.

Prosvetni minister je podpisal odlok o namestitvi **500 novih učiteljev** iz vrst učiteljskih abiturientov. Namestitev je posledica znanih varčevalnih ukrepov vlade.

5 Din od tone premoga morajo dati trgovci s premogom v korist Bratovske skladnice, da bo ta mogla podpirati vdove in sirote v Kaknju ponesrečenih rudarjev.

Na mednarodnem mlekarskem kongresu v Rimu bo med drugimi zastopal Jugoslavijo ravnatelj mlekarske šole v Škofji Loki Ivan Šabec.

»Vojni list« je objavil uredbo o ustanovitvi vojnega muzeja v Beogradu.

Poslanec Kadić je moral plačati en milijon Din kavcije, da mu je sodišče dovolilo, da se zagovarja na svobodi. Kadić je kavcijo plačal.

Bando ponarejevalcev stodinarskih bankovcev je policija aretirala v Vel. Bečkereku.

Ves občinski odbor griveške občine je bil vsled večjih in manjših nerednosti obsojen od sodišča v Kragujevcu.

Strela je zanetila v Rakitni požar in je pogorelo šest poslopij.

Tvornica celuloze v Drvarju je začela zopet obratovati.

Zagrebška tvornica usnja izkazuje pri glavnici 200 milijonov 0·33 milijonov izgube.

»Tipografija« v Zagrebu izplača za leto 1933. 4 odstotno dividendo.

Temeljni kamen za »Slovanski dom« so svečano blagoslovili v Sofiji. Svečanosti so se udeležili zastopniki skoraj vseh slovanskih narodov.

10 milijard frankov bo izdala Francija za javna dela v letih 1934 do 1940.

135 komunistov se zagovarja v velikem procesu pred okrožnim sodiščem v Stari Zagori na Bolgarskem. Za proces se zanima tudi tuji svet in je prišlo na proces 35 tujih književnikov in novinarjev.

»Bodočnost« se imenuje novi mesečnik, ki so ga pričeli izdajati katoliški zasebni nameščenci. List izdaja konzorcij, za katerega je odgovoren trg. sotrudnik Alojzij Sitar, odgovorni urednik lista pa je odv. konc. dr. Miloš Stare. List velja za vse leto 24 Din.

Fordove avtomobil. tvornice bodo skoraj polno zaposlene in bodo zopet izdelale mesečno od 90.000 do 100.000 avtomobilov. Ta napredek Fordovih tvornic je posledica neizpremenjenih cen za Fordove avtomobile, dočim so vse druge tvornice zvišale cene avtomobilom.

Občni zbori

»Korotan«, lesna industrijska d. d. v Prevaljah ima 12. redni letni občni zbor dne 12. maja ob 16. v družbeni pisarni v Farni vasi. Na dnevnem redu je tudi **likvidacija ali poravnalno postopanje.**

Redni občni zbor Cinkarne, d. d. v Gaberju pri Celju bo dne 14. maja ob 15. v svojih poslovnih prostorih. Na dnevnem redu je tudi sprememba pravil.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki ima 33. redni občni zbor v torek, dne 15. maja ob 16.30 v hranilničnih prostorih.

Milarna in svečarna, d. d. v Ljubljani ima 13. redni občni zbor dne 17. maja ob 16. v prostorih podružnice Jadransko-Podunavske banke v Ljubljani.

Združene mlekarne v Ljubljani imajo 11. redni občni zbor dne 24. maja ob pol 12. v posvetovalnici Zadružne zveze v Ljubljani.

Ljubljanski trg

Da razbremeni živilski trg na Vodnikovem trgu, ki je bil zlasti ob velikih tržnih dnevih res prepoln, je mestna občina uvedla še na Št. Jakobskem trgu živilski trg. Prvič je bil ta trg otvorjen v sredo. Prodajalci pa so le neradi šli na novi trg, ker so se bali, da bo na novem trgu premalo kupcev. Cene na obeh trgih so skoraj popolnoma enake in zato je pričakovati, da se bo novi trg obnesel. — Zelenjava se je nekoliko pocenila. Salata se je prodajala po dinarju merica in po isti ceni tudi špinača. Grah je bil po 5 do 6 Din. Mlečni trg je bil na obeh trgih bogato založen. Jajca so se prodajala po 25 jajc za 10 Din. Živa perutnina pa je še primeroma draga. Piščeta so se prodajala po 45 Din par, kokoši in petelini pa so bili po 24 do 28 Din. Na trgu so se pojavile tudi že prve češnje, ki so bile po 24 Din kilogram. Prodajal se je tudi že novi krompir, in sicer po 6 do 8 Din kg. Stari krompir se je prodajal večinoma po dinarju za kg.

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 27. aprila 1934 je bilo pripeljanih 374 svinj; cene so bile te:

Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 80·— do Din 100·—, 7 do 9 tednov stari 120·— do 140·—, 3 do 4 mesece stari 220·— do 240·—, 5 do 7 mesecev stari 300·— do 350·—, 8 do 10 mesecev stari 400·— do 450·—, 1 leto 650·— do 700·—, 1 kg žive teže 6·— do 6·50, 1 kg mrtve teže Din 8·50 do Din 9·—.

Prodanih je bilo 164 svinj.

Zagrebški trg

Na trgu so nenadoma cene mesu silno padle. Dočim je bila jagnjetina še pred kratkim po 14 do 20 Din, sta začela neka trgovca iz Skoplja prodajati jagnjetino nakrat po 6 do 10 Din. Bila sta namreč v to prisiljena, ker so jima Italijani na meji zavrnili 400 zaklanih jagnjet. Da zmanjšata izgubo, sta sklenila, da prodata meso na zagrebškem trgu za vsako ceno. Pa tudi druge cene so padle. Tako je začela tvrdka **Mokrović in Predović** prodajati svinjetino po 8 do 10 Din, slanino pa po 10 Din, dočim je veljala pri vseh drugih mesarjih po 12 do 16 Din. — Iz Splita in Mostarja so pripeljali na trg nove češnje, ki so jih prodajali po 7 do 10 Din za kg, kar je izredno nizka cena za sedanji čas. Tudi vsi drugi zgodnji pridelki so bili zelo poceni. Tako se je prodajala koleraba po 6 do 10 Din, dočim je druga leta veljala v tem času še po 12 do 20 Din. Novi špargelji so bili letos po 10 do 16 Din, lani v tem času pa po 40 Din. Nova špinača je bila po 3 Din, karfijola iz Italije in Dalmacije po 8 do 12 Din. Novi krompir je po 5 do 8 Din. Perutnina se v ceni ni spremenila in so piščeta tudi na zagrebškem trgu draga. Druge cene so ostale večinoma neizpremenjene.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, dne 4. maja. 11·00: Šolska ura: Z našimi ribiči po Jadranu (Seliškar). — 12·15: Plošče. — 12·45: Poročila. — 13·00: Čas, plošče. — 18·00: Vprašanje našega morja v zadnjih letih (dr. Lavo Čermelj). — 18·30: Izleti za nedeljo: Dolenjska (Viktor Pirnat). — 19·00: Francoščina (prof. Prezelj). — 19·30: Narodna Odbrana. — 20·00: Prenos iz Zagreba. — 22·00: Čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, dne 5. maja. 12·15: Plošče. — 12·45: Poročila. — 13·00: Čas, plošče. — 18.00: Plošče, stanje avtomobilskih cest — 18·30: Zabavno predavanje (Reš Makso). — 19·00: Zveza Slovenije z morjem (ing. dr. Klodič). — 19·30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). — 19·45: O generalu Štefaniku (Irmler Jan). — 20·10: Radijski orkester. — 21.00: Čelo solo Zlatko Najžer. — 21.30: Slovenski vokalni kvintet. — 22·00: Čas, poročila, lahka glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Četrtek, dne 3. maja: **Visoška kronika.** Red A.

Petek, dne 4. maja: Zaprto.

Sobota, dne 5. maja: **Bratje Karamazovi.** V okviru propagandnega tedna. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Opera, začetek ob 20.

Četrtek, dne 3. maja: **Knez Igor.** Red Četrtek.

Petek, dne 4. maja: **Simfonični koncert** v dvorani hotela Union. **Smetanova Ma vlast.**

Urja ALEKSANDER ŽELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.